

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний аграрний університет
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Поліський національний університет
Uniwersytet Rzeszowski (Republika Polska)
University of West Attica, Athens (Greece)
Університет м. Клайпеда, (Литва)
Бельський державний університет ім. Алеку Руссо (Молдова)
Чеський університет наук про життя у Празі (Чехія)**

«ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ»

матеріали

X Міжнародної науково-практичної інтернет- конференції

приуроченої 165-річчю Львівського національного аграрного університету і 120-річчю
присвоєння йому статусу Академії

2-4 червня 2021 р.

Проблематика 2021

«ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ»

**Львів-Дубляни
2021**

УДК 338.43.01
ББК 65.9 (4 Укр) - 55
І 73, 282

Укладачі: Черевко Г.В., Зеліско Н.Б.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

Заслужений діяч науки і техніки України, д.е.н., професор, зав. кафедри економіки
ЛНАУ

Члени оргкомітету:

Слюсаж Г.- д.е.н., професор, Жешувський університет (Польща)

Раманаускас Ю. – д.е.н., професор, Університет м. Клайпеда (Литва)

Гікас Г. – PhD, (Economics), професор, Університет Західної Аттики (Греція)

Мовіле І. В.– д.е.н. Бельцький державний університет імені Алеку Руссо (Молдова)

Сиротюк Г.В. – к.е.н., доцент кафедри економіки ЛНАУ

Черевко І.В. – к.е.н., доцент кафедри економіки ЛНАУ

Баланюк І.Ф. – д.е.н., професор, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Ткачук В.І. – д.е.н., професор, Поліський національний університет

ББК 65.9 (4 Укр) - 55

**X Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«Ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств».**
Проблематика 2021: «Ефективність використання ресурсного потенціалу
сільськогосподарських підприємств»: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-
конференції, ЛНАУ, Дубляни, 2-4 червня 2021 р. / за ред. проф. Г.В. Черевка.
Львів: Галицька видавнича спілка, 2021.

*Ефективне використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств є
об'єктивною необхідністю і важливою передумовою розвитку економіки сільського
господарства. Однією з особливостей функціонування сучасних сільськогосподарських
підприємств є кількісна, якісна та структурна недосконалість їх ресурсних потенціалів, яка
зумовлена великими втратами ресурсів у процесі здійснення земельною реформою і складним
фінансовим становищем сільського господарства. В матеріалах конференції визначені
теоретичні та практичні аспекти використання економічних ресурсів спрямованих на
забезпечення потенціалу сільськогосподарських підприємств.*

УДК 338.43.01

ISBN

©Кафедра економіки Львівського національного аграрного університету, 2021

5. Як «agtech» допомагає Китаю підготуватися до весняних посадок під час спалаху коронавірусу. 2020. Доступ до ресурсу: <https://aggeek.net>.

УДК 330.341.1

Тебенко В.М., к.е.н., доцент
ORCID ID 0000-0002-0459-2555
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь

ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ ЯК ФАКТОР СТАБІЛІЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

JEL ID: R 10; O 33; Q13.

Постановка проблеми. Основною складовою системи заходів щодо підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору та прискорення його розвитку є інноваційна діяльність. Зацікавлені в інноваціях в першу чергу мають бути суб'єкти господарювання, тому що інноваційна діяльність виступає різновидом підприємницької діяльності.

Аграрна галузь є однією з найбільш важливих галузей економіки країни, яка включає різні види економічної діяльності щодо виробництва сільськогосподарської продукції, продуктів харчування, а також доставки їх до кінцевого споживача. В останні роки аграрний сектор України демонструє позитивну динаміку та збільшує обсяги виробництва сільськогосподарської продукції.

Результати досліджень. Вітчизняна аграрна галузь має значний земельний та трудовий потенціал, але його ефективне використання не можливе без зміцнення та оновлення матеріально-технічної бази, заміни діючих ресурсо- та трудомістких технологій на сучасні матеріало-, енерго- та трудозберігаючі технології.

У 2019 році в Запорізькій області після трирічного падіння спостерігається позитивна динаміка виробництва аграрної продукції. Індекс сільськогосподарської продукції за 2019 рік склав 123,2% – 1 місце серед регіонів, що обумовлено зростанням виробництва рослинницької продукції на 32,2%. В області у 2019 році зібрано 3341,3 тис. тонн зерна – це найвищий врожай за всі роки незалежності України (148,2% до 2018 року), при врожайності – 34,5 ц/га (у 2018 році – 23,4 ц/га). Соняшнику намолочено 1015,6 тис. тонн (141,6% до 2018 року) при врожайності – 19,4 ц/га (у 2018 році – 12,7 ц/га). Сівба озимих культур під урожай 2020 року склала 862,3 тис. га (127% до завдання), у тому числі на зерно – 748,6 тис. га (117%).

Водночас з нарощуванням обсягів рослинництва, вітчизняне м'ясо-молочне виробництво знаходиться у стані стагнації. Виробництво продукції

тваринництва зменшилося на 8 %, в основному, через високу витратність утримання поголів'я великої рогатої худоби та низьку рентабельність виробництва тваринницької продукції у господарствах населення. В усіх категоріях господарств у 2019 році вироблено 64,2 тис. тонн м'яса у живій вазі (93,3% до 2018 року), 220,1 тис. тонн молока (90,2%), 678,6 млн штук яєць від птиці всіх видів (101,7%). На 01.01.2020 в усіх категоріях господарств налічується 78,4 тис. гол. великої рогатої худоби (85,7% до 2018 року), у тому числі 43,5 тис. гол. корів (87,9%); поголів'я свиней – 187,1 тис. гол. (86%); птиці – 4,8 млн гол. (99,5%). [1]

На кінець 2019 року в сільському господарстві регіону працювало майже 4122 суб'єкта господарювання: з них 2820 підприємства та 1302 ФОПа, що відповідно складає 18 та 2 % від усіх суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності. За період дослідження кількість підприємств в сільському та лісовому господарстві області збільшилося на 153 одиниці. Серед сільськогосподарських підприємств на частину малих підприємств приходиться близько 96 %, з них доля мікропідприємств складає 85 %. Треба відмітити, що великих підприємств в аграрному секторі області немає. [2, с. 100]

На сучасному етапі розвитку господарська діяльність аграрних підприємств відбувається в умовах нестабільності та невизначеності у зовнішньому середовищі, непрогнозований вплив яких негативно позначається на показниках ефективності господарювання. Така ситуація призводить до ризикованості здійснення виробничо-господарських операцій суб'єктами господарювання, зниження рівня їх конкурентоспроможності. Фінансовий результат до оподаткування по підприємствам, які здійснювали сільськогосподарську діяльність в Запорізькій області в 2019 році, склав 1879,22 млрд. грн., що менше рівня попереднього року на 394,6 млрд. грн., базисного рівня на 2904,37 млрд.грн.

Найвищий фінансовий результат був отриманий сільськогосподарськими підприємствами в 2015 році - 4783,59 млрд. грн., найгірший в 2019 році – 1879,22 млрд. грн. Підприємства діяльність яких була прибутковою за цей рік складають в області 84,3 %, при цьому серед середніх підприємств доля прибуткових підприємств скоротилася від 95 до 78 %, серед малих – від 90 до 84%. Можна відмітити, що кількість прибуткових підприємств поступово скорочується. Незадовільні фінансові можливості більшості агропідприємств є причиною низького рівня інноваційної активності агропідприємств. [3]

Тому єдиними можливостями для стабілізації виробництва в сучасних умовах господарювання, задоволення потреб споживачів в якісних продуктах харчування є перехід на інноваційний шлях розвитку та інтенсифікація аграрного сектору.

Досягнення конкурентоспроможності аграрного сектору передбачає вирішення низки стратегічних завдань:

- інноваційний прорив, що забезпечує здійснення «зеленої революції» у сфері аграрних технологій та закладає фундамент майбутнього динамічного розвитку;

- відродження інтеграційних і коопераційних в'язків для мінімізації витрат на основних стадіях виробництва та реалізації продукції;

- модернізація інфраструктури і матеріально-технічної бази аграрного сектору, що гарантує можливість ведення ефективної виробничої діяльності та реалізації соціальних програм села. [4, с.31]

Вважаємо, що на сучасному етапі лише технологічна модернізація зможе забезпечити формування ефективного, ресурсозберігаючого, екологічнобезпечного сільського господарства, завдяки якому можна задовольнити потреби внутрішнього ринку та вивести країну на лідируючі позиції на зовнішніх аграрних ринках. Поступово виробники усвідомлюють, що без упровадження новітніх технологій та засобів виробництва, досягнення високої ефективності й успішна робота на внутрішньому і, тим паче, зовнішньому ринках стають неможливі.

Сталий розвиток вітчизняного аграрного виробництва потребує нарощування обсягів інвестицій у технічне забезпечення та оновлення сільськогосподарських товаровиробників. Проте його рівень тривалий час має стійку тенденцію до зниження внаслідок багатьох причин, однією з яких є відсутність достатніх власних коштів для оновлення машино-тракторного парку.

Висновки. Інноваційна діяльність в аграрному секторі виступає як різновид підприємницької діяльності, тому в інноваціях мають бути зацікавлені насамперед сільськогосподарські товаровиробники. Однак незадовільні фінансові можливості більшості аграрних підприємств є причиною низького рівня їх інноваційної активності.

Впровадження інноваційних технологій в аграрному секторі економіки має свої особливості через велику різноманітність виробників: домогосподарства, фермерські господарства (малий бізнес), сільськогосподарські підприємства різних організаційних форм. Також в останні роки створюються великі холдингові об'єднання. Всі ці організаційні форми працюють на орендованих сільськогосподарських землях різної площі – від 2 га до 10 тис. га. Основним засобом виробництва цих структур стали земельні ділянки, орендовані у дрібних власників.

Розвиток сільськогосподарських підприємств на інноваційних засадах, на наш погляд, можливо здійснити лише на основі покращення інвестиційного клімату. На інвестиційну привабливість значно впливає як загальний стан економіки країни, так й умови ведення бізнесу. Державою мають бути проведені реальні заходи, націлені на створення сприятливих умов розвитку всіх галузей агропромислового комплексу.

Використані джерела:

1. Про основні підсумки соціально-економічного розвитку Запорізької області [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.zoda.gov.ua/news/48947/pro-pidsumki-sotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-12.02.2020.html>
2. Андрєєва Л.О., Лисак О.І. Тебенко В. М., Інноваційна складова підприємницької діяльності в аграрній сфері *Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)*. 2020. № 2(42). С. 92-101.
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики в Запорізькій області [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua/index.php>
4. Костецький Я.І. *Стратегія формування і розвитку аграрного сектору України: теорія і практика: монографія*. Тернопіль: ТНЕУ, 2017, 356 с.
5. Тебенко В.М. Інноваційна діяльність як вид підприємницької діяльності в аграрній сфері. Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 217-219.

УДК 334.7

Усата Н.В., к.е.н., с.н.с.

ORCID ID 0000-0003-3997-1579

ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН
м. Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УКРАЇНІ

JEL ID Q19

Належний рівень соціально-економічного розвитку аграрного сектору значною мірою залежить від впровадження інновацій у виробництво сільськогосподарськими підприємствами. Для формування інноваційного потенціалу необхідні значні обсяги капіталовкладень. Основною проблемою переходу сільськогосподарських товаровиробників на інноваційний шлях розвитку є недостатність фінансових ресурсів для впровадження сучасних технологій на рівні підприємства.

Одним із шляхів виходу із даної ситуації може бути державно-приватне партнерство (ДПП), яке передбачає собою вигідну довгострокову (від 5 до 50 років) співпрацю між державним та приватним партнерами шляхом об'єднання їхніх ресурсів та справедливого розподілу можливих ризиків для реалізації

<i>Колодійчук І. А.</i>	ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	113
<i>Kolodiy A. V.</i>	STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF THE PENSION BENEFITS SYSTEM AS A COMPONENT OF THE SOCIAL INSURANCE SYSTEM IN UKRAINE	116
<i>Markovych N. V.</i>	PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN LVIV REGION	118
<i>Немчук П. В.</i>	ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА РЕГІОНІВ	121
<i>Сиротюк С. В., Сиротюк Г. В., Янковська К. С.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ У ПРОЦЕСАХ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	124
<i>Східницька Г. В.</i>	ПЕРЕВАГИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	127
<i>Тебенко В. М.</i>	ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ ЯК ФАКТОР СТАБІЛІЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	131
<i>Усата Н. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УКРАЇНІ	134
<i>Яців С. Ф.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА УКРАЇНИ	136
<i>Yankovska K., Kacski Z.</i>	POTENCJAŁ BIOMASY Z UŻYTKOW ZIELONYCH POLSKI	140

Наукове видання

**«ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ»**

матеріали

X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
приуроченої 165-річчю Львівського національного аграрного університету і
120-річчю присвоєння йому статусу Академії

2-4 червня 2021 р.

Проблематика 2021

**«ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ»**

Підписано до друку 2.06.2021. Формат 60x84/8
Папір офсетний. Друк різнографія
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 9,68
Наклад 100 пр.

ТзОВ «Галицька видавнича спілка»
вул. Туган-Барановського, 24, м. Львів, 79005
тел. (032)276-37-99
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 198

Віддруковано:
СПД ФОП Марусич М.М.
м. Львів, пл. Князя Я. Осмомисла, 5/11
тел./факс: (032)261-51-31
e-mail: interprint-m@ukr.net